

Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport: Bokslut och årsredovisning 2016-12-31

Revisorerna har uppdragit till KPMG att genomföra en granskning av bokslut och årsredovisning.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 28 augusti 2017.

Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

För Ånge kommuns revisorer

Roger Sundin
Ordförande

Alf Hallén
Vice ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

Revisionsrapport

Ånge kommun

KPMG AB

2017-04-13

Antal sidor 12

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016 Ånge.docx

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningen	5
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.5	Resultaträkning	8
3.6	Balansräkning	9
3.7	Kassaflöde	9
3.8	Investeringsredovisning	10
3.9	Sammanställd redovisning	10
3.10	laktagelser vid granskning av årsredovisningen	10
3.10.1	Avsättning för deponi	10
3.10.2	Upplupna intäkter	10
3.10.3	Fordringar Migrationsverket	11
3.10.4	Eget kapital	11
3.10.5	Leverantörsskulder	11

1 Sammanfattning

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Vi rekommenderar att kommunen tillser att samtliga upplysningar i form av redovisningsprinciper och noter lämnas i årsredovisningen, se avsnitt 3.2.
- Vi rekommenderar en genomgång av bidrag och ersättningar sker för att säkerställa att intäkterna redovisas rätt period. Vi bedömer att vissa intäkter felaktigt har periodiserats till kommande år, se avsnitt 3.10.2.
- Vi anser att det bör finnas riktlinjer för hur de öronmärkta medlen får nyttjas. Vi rekommenderar därför att kommunstyrelsen verkar för att sådana utarbetas, se avsnitt 3.10.4.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vi gör ingen annan bedömning än kommunstyrelsen utan bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt, se avsnitt 3.4.

---

¹ Kommunallag (1991:900)

2 Bakgrund

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Avgränsning

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2016. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Det innebär att vi har granskat avsnitt 1 och 11 vad gäller nyckeltal samt stämt av balanskravsredovisning, investerings- och driftsredovisning mot underlag. Avsnitt 2 - 10 har endast granskats utifrån om informationen är förenligt med de finansiella delarna.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

---

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är saklighetsgranskad av Catharina Norberg, ekonomichef.

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av under ledning av Lena Medin, certifierad kommunal revisor.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag.
- Översiktlig analys av övriga poster.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi bedömt om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med ekonomer samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer med undantag för vad som framgår av avsnitt 3.10.2. Vi rekommenderar dock att kommunen tillser att samtliga upplysningar i form av redovisningsprinciper och noter lämnas i årsredovisningen.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 55,6 mnkr vilket också är årets balanskravsresultat då det inte finns några justeringar.

---

⁴ Oktober 2015

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

I "Mål och prioriteringar, budget 2016 Ekonomisk plan 2017 - 2018" finns två finansiella mål och fyra verksamhetsmål. God ekonomisk hushållning uppnås om de finansiella målen samt två av verksamhetsmålen uppnås.

Följande utfall redovisas i årsredovisningen:

<i>Finansiella mål</i>	<i>Resultat</i>	<i>Bedömning</i>
Kommunens resultat ska uppgå till 0,5 % av skatter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag, samt den nettointäkt som Ånge Fallen Kraft ger. För år 2016 beräknas det motsvara ett resultat på 5,5 - 6 mnkr.	Resultat 55,5 mnkr vilket motsvarar 9,1 %	Målet är uppfyllt
På sikt ska kommunen ha en positiv soliditet vilket innebär att målet är att den ska förbättras varje år. Soliditet är ett mått på den ekonomiska styrkan på längre sikt.	Soliditeten inkl ansvarsförbindelsen för pensioner har ökat från - 29 % till - 12 %	Målet är uppfyllt

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-13

<i>Verksamhetsmål</i>	<i>Resultat</i>	<i>Bedömning</i>
Behovet av försörjningsstöd till unga, upp till 25 år, ska minska med 10 %.	Minskning redovisas med 12 %	Målet uppnåtts
Andel ej aktualiserade ungdomar inom ett år efter avslutad insats ska öka till minst 85 %	Enligt KKiK ⁵ 91 %	Målet uppnåtts
2017 ska minst 95 % av eleverna vid Bobergsgymnasiet gå ut inom utsatt tid och med gymnasieexamen	96,3 % gick ut med fullgjord gymnasieexamen.	Målet uppnåtts
Frisknärvaron ska öka bland de tillsvidareanställda	Andel av personalen med max 7 sjukdagar/år uppgår till 61,8 % jämfört med 59,7 % för år 2015	Målet uppnåtts

Bedömning

Vi har stämt av de mål som uppges att klaras mot underlag. Vi noterar att underlagen för försörjningsstöd och frisknärvaro består av siffror sammanställda i ett excelark.

Vi gör ingen annan bedömning än kommunstyrelsen utan bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

---

⁵ Kommunens Kvalitet i Korhet

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-13

3.5 Resultaträkning

Kommunen

Belopp i mnkr	Utfall 2016-12-31	Budget 2016	Prognos 2016 per 2016-08-31	Utfall 2015-12-31
Verksamhetens netto- kostnader	-558,9	-604,8	-605,6	-550,9
Förändring i %, jmf med föregående år	1,5			
Skatteintäkter och stats- bidrag	610,1	606,1	608,5	567,8
Förändring i %, jmf med föregående år	7,4			
Finansnetto	4,3	3,5	4,0	1,7
Årets resultat	55,6	4,8	6,9	18,6
Nettokostnader inkl. finans- netto i relation till skatte- intäkter och bidrag %	90,9	99,2	98,9	96,7

Årets resultat per 2016-12-31 uppgår till 55,6 mnkr. Resultat är högre än det budgeterade resultatet. Det beror främst på att intäkterna från Migrationsverket ökat mer än kostnaderna. Ånge kommun erhöll i december 2015 26,5 mnkr ett generellt statsbidrag "tillfälligt stöd till kommuner och landsting för att hantera den rådande flyktingsituationen", varav 24,4 mnkr enligt gällande principer bokförd som intäkt under år 2016. Eftersom bidraget inte var känt när budgeten fastställdes är även det en positiv avvikelse mot budget.

Resultat per nämnd

Kommunstyrelsen och samtliga nämnder redovisar för året ett överskott. Fördelat på verksamhet visar dock socialnämndens ordinarie verksamhet, som definieras exklusive flyktingverksamheten, ett underskott med 2,9 mnkr. Såsom vi tolkar avsnitt 6.1.2.1 är det äldreomsorgen som nyttjat mer resurser. Socialnämndens flyktingverksamhet redovisar ett överskott med 12,0 mnkr.

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-13

Kommunkoncernen

Principiellt kan sägas att nyckeltalen för kommunkoncernen är väl så viktiga som kommunens då de återspeglar alla kommunens aktiviteter, oavsett om de organiserats inom kommunen eller via kommunens bolag.

Belopp i mnkr	2016-12-31	2015-12-12
Verksamhetens netto-kostnader	-544,8	-534,9
Skatteintäkter och stats-bidrag	610,1	567,8
Finansnetto (inkl. pensions-förvaltning)	-2,7	-8,2
Skatt	-0,2	
Årets resultat	62,5	24,7
Nettokostnader inkl. finans-netto i relation till skatte-intäkter och bidrag	89,8	95,6

3.6 Balansräkning

Belopp i mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Balansomslutning	491,6	459,9	955,1	923,2
Redovisat eget kapital	208,8	153,2	221,7	159,2
Eget kapital inkl. ansvars-förpliktelse	-60,2	-132,8	-47,3	-126,8
<i>Redovisad soliditet</i>	<i>42%</i>	<i>33%</i>	<i>23%</i>	<i>17%</i>
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	<i>-12%</i>	<i>-29%</i>	<i>-5%</i>	<i>-14%</i>
Omsättningstillgångar	191,3	157,5	224,7	199,1
Kortfristiga skulder	107,3	127,0	144,9	162,1
<i>Balanslikviditet</i>	<i>178%</i>	<i>124%</i>	<i>155%</i>	<i>123%</i>

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Av betalningsflödesrapporten framgår att kommunens verksamhet före avskrivningar under år 2006 givit ett överskott på 58,3 mnkr. Investeringar har gjorts med 19,9 mnkr. Finansieringsverksamheten har ett netto på - 0,7 mnkr vilket innebär att kommunens nettouplåning minskat. Förändringen av likvida medel uppgår till 37,7 mnkr.

3.8 Investeringsredovisning

Årets investeringar uppgår till 19,3 mnkr, varav pågående investeringar i bredband, 12,2 mnkr, är den enskilt största posten. Budgeten för investeringar uppgår till 31,0 mnkr, av dessa föreslås 26,0 mnkr att överföras till 2017 års budget däribland pågående investeringarna 12,9 mnkr.

3.9 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen Ånge Fastighet- och Industri AB, Ånge Energi AB och Ångefallens Kraft AB (50 %).

Bedömning

Vi har inte tagit del av reviderade bokslut för Ånge Fastighet- och Industri AB och Ångefallen Kraft AB. Vi anser att reviderade bokslut bör finnas vid tidpunkten för när årsredovisningen inklusive den sammanställda redovisningen fastställs av kommunstyrelsen.

3.10 Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen

3.10.1 Avsättning för deponi

Avsättning för återställande av deponi uppgår till 12,0 mkr. Kalkylen är upprättad av kommunen. Vi har inom ramen för denna granskning inte närmare granskat avsättningen för deponi.

3.10.2 Upplupna intäkter

Kommunen erhåller ett antal ersättningar och bidrag bl.a. från staten. Dessa ersättningar ska normalt redovisas som intäkt det år kostnaden för det ersättnings ska täcka redovisas, d.v.s. om bidraget avser åtgärder som kommer att vidtas nästa år ska intäkten periodiseras. Den ska också bokföras som en skuld om det kvarstående bidraget ska återbetalas.

Prestationsbaserade ersättningar utbetalas om vissa handlingar genomförts eller vissa mål, nyckeltal eller nivåer uppnåtts. Bidraget ska enligt RKR bokföras i samma perioder som prestationerna utförts.

Ånge kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-04-13

Ett antal bidrag inom socialnämnden, 2,9 mkr, är periodiserade som en skuld. Vi har inte erhållit något underlag som styrker att bidraget avser framtida perioder och/eller är förenad med återbetalningsskyldighet. Kommunen periodiserar även schablonersättning för asylmottagandet. Specifikationer som visar när intäkten erhöles och för vilka år den avser saknas. Vi är tveksamma till denna periodisering.

Vi rekommenderar att kommunen inför bokslutet gör en genomgång av bidrag och andra ersättningar för att säkerställa att intäkterna redovisas rätt period, och att endast bidrag som enligt villkoren får användas senare perioder eller ska återbetalas bokförs som en skuld. För att bidragen ska kunna utnyttjas av verksamheten på ett bra sätt bör en bedömning ske när kommunen får kännedom om att ett bidrag har beviljats.

3.10.3 Fordringar Migrationsverket

Fordringar på Migrationsverket uppgår till 22,9 mnkr. Vi har stämt av större poster mot inbetalningar 10,8 mnkr efter årsskiftet. Enligt kommunens bedömning kommer betalning att erhållas för hela posten.

Vi har inom ramen för denna granskning inte i detalj granskat att återsökning har skett av samtliga kostnader.

3.10.4 Eget kapital

Kommunen har sedan tidigare år öronmärkt eget kapital för framtida pensioner, 13,6 mnkr, samt anpassning till strukturellt befolknings- och skattebortfall, 15,5 mnkr.

Vi anser att det bör finnas riktlinjer för hur de öronmärkta medlen får nyttjas. Vi rekommenderar därför att kommunstyrelsen verkar för att sådana utarbetas.

3.10.5 Leverantörsskulder

I samband med bokslutet uppstod problem i leverantörsreskontran med fakturor som ankom vid årsskiftet och som skulle periodiseras. Kommunen bedömer efter rättelser och genomgång att kostnaderna är rätt periodiserade. Vi har stickprovsvis granskat några större fakturor och gör ingen annan bedömning avseende dessa. Däremot konstaterar vi att det finns vissa rubriceringsfel vilket påverkar balansräkningens omslutning.

KPMG, dag som ovan

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Lars Skoglund
Auktoriserad revisor